



**KULTTUURIPERINTÖ**  
KULTTURARV  
2030



**OPETUS- JA**  
**KULTTUURIMINISTERIÖ**

## KULTURÁRBESÁGASTALLANKOMPÁSSA IEŽAS SERVOŠA BARGOBÁDJÁI

Bures boahthin mielde suokkardallat kulturárbbi boahttevuoda!

Kulturárbi lea oassi min buohkaid eallima mánggaiguin earálágan dábiiguin. Oassin kulturárbestategiija gárvviteami bovdet servošiid birra Suoma mielde suokkardallat kulturárbbi boahttevuoda. Kulturárbbi sagastallankompássa lea gárvvistuvvon bargama doarjjan lađastit sagastallama ja veahkehit sagastallanbohtosiid čohkkemis kulturárbbi guoskevaš bargobájiin. Ávkkástallamiin Kulturárbbi sagastallankompássa ja sáddemin vástádusaid buvttadehket árvvolaš oainnuid strategiija gárvviteami doarjjan.

Kulturárbbi ságastallankompássa lea anus **30.9.2021** rádjái. Sáhttit ávkkástallat mearreáiggi rádjái boahrán vástádusaid oassin kulturárbestategiija gárvviteamis.

Kulturárbi lea buohkaid ovttasteaddji, positiivvalaš fápmu suvdilis boahttevuoda huksemis. Kulturárbi lea mánggahámat ja dievva vejolašvuodaid. Dat sáhtta leat ávnnaslaš, ávnnaskeahkes dahje digitálalaš. Strategiija mihttomearrin lea gávdnat servodaga sierra oasseguovlluid ovttastan kulturárbbi temáid ja -ollislašvuodaid. Kulturárbestategiija boađusin kulturárbbis lea stáđásmuvvan rolla servodaga, servošiid ja ovttaskas olbmuid doaimmamis: dat geavahuvvo ja dat gáhttejuvvo.

## BARGOBÁDJERÁVVAGAT SERVOŠIIDDA

1. Smihttet gii ordne ja makkáraš joavkkuide. Bargobáji sáhttet ordnet earálágan servošat, ovdamearkka dihtii guovlluguovdasaš ja báikkálaš doaibmi, servviid lahtut, áiggeádjejoavku, jna.
2. Válljehekhet áiggi ja báikki. Dollet bargobáji nehtas dahje jos dáhpáhus lea vejolaš vaikko museas, áiggeádjejoavkku báikkiin dahje soames eará inspirerejeaddji báikkis: kafeas, girjerájus, boares ráhkadusas, meahcis...
3. Bovdehekhet oassálastiid čoahkkái. Sáddehekhet ovdal báji lassedieđuid [kulturárbestrategiijas](#). Oassálastiid sáhtta stivret oahpásmuvvat maiddái [kulturárbestrategiija duogáščielggadussii](#).
4. Válljehekhet mielčuovvu evttohusain ovtta ovtta dahje mánga kulturárbbi temá mas lehket beroštuvvan. Sagastallama doarjjan sáhttibehtet atnit ávkin fáddái láidejeaddji gažaldagaid.
5. Čohkkehekhet din sagastallama guovddáš bohtosiid vástidemiin temáide gažaldagaid bokte. Fuomásehket, ahte din vástádusat vurkejuvvojit Webropolii temáid vuollái ja sátnemearri lea rájálaš. Bargobáji doalli gánneha oahpásmuvvat vástádusvuoláži jo ovdal bargobáji. Bivdit vástidit **30.9.2021** rádjai suomagillii, ruoŋagillii ja engelasgillii.

### Kulturárbbi ságastallankompássa vástidanskovi:

[Suomagillii](#)

[Ruoŋagillii](#)

[Engelasgillii](#)

### Geažideapmi!

Muitalehekhet din oassálastimis somes #kulturárbi2030 #kulttuuriperintö2030 Juohkket govaid bargobájiin, kulturárbaí laktásan materiálain, kulturárbefáddáčoakkáhasain jna. Mii movttiidahttit din buktit ovdan iežadet oainnuid maiddái din iežadet bloggain dahje earáin kanálain.

## TEMÁT BARGOBÁJIIDE

Válljehek ovtta dahje mánga temá dahje dan vuollesaji bargobádjái.

Sáhttibehtet suokkardallat čuovvovaš gažaldagaid:

## GUOVLLUGUOVDASAŠ DÁSSEÁRVU JA OVTTAVEARDÁSAŠVUOHTA

Gažaldagat, mat láidejit ságastallamii:

- ❖ Mo báikkálaš ja guovlluguovdasaš kulturárbeearuheami, mearkkašumi, gáhttema ja geavaheami sáhtta buoremusat ovddidit?
- ❖ Maid kulturárbbi vuorrováikkuhanvuohta didjiide oaivvilda?
- ❖ Mo sáhtta nannet kulturárbbi rolla báikkálaš, guovlluguovdasaš ja rájáid rasttildeaddji fápmun?
- ❖ Mo mángga ruovttuguovllu lahttuvuohta hábme kulturárbbi?
- ❖ Mo kulturárbbi vehkiin sáhtta nannet suvdilis eallinvuogi?

Vástidehket Webropolis čuovvovaš gažaldagaide:

1. Mii dás lea midjiide dehálaš?
2. Makkáraš dát galggašii leat olggosoidnit logi jagi geažes?
3. Maid ja gean galggašii dahkat, vai beasašeimmet dása?
4. Mii lea min iežamet rolla dás?

## KULTURÁRBI OASSIN SUVDILIS BOAHTTEVUOĐAS

Gažaldagat, mat láidejit ságastallamii:

- ❖ Makkáraš boahttevuođa kulturárbbi mii háliidat leat odne luovvamin?
- ❖ Mo oaččoseimmet suvdilis ovdáneami buohkaid doaimmaid vuodđun?
- ❖ Mo vássánáiggi ádden sáhtta nannet suvdilis boahttevuođa govahallama ja luovvama?
- ❖ Mo kulturárbi sáhtta rievdadit árvvuid ja servodaga árgabeaivvi dásis?
- ❖ Mo kulturárbi sáhtta doaibmat čoavdin suvdilut eallinvuogi huksemis?
- ❖ Makkár rolla kulturárbbis lea dálkkádatheahtedili deaivideamis ja čoavdimis?

Vástidehket Webropolis čuovvovaš gažaldagaide:

1. Mii dás lea midjiide dehálaš?
2. Makkáraš dát galggašii leat olggosoidnit logi jagi geažes?
3. Maid ja gean galggašii dahkat, vai beasašeimmet dása?
4. Mii lea min iežamet rolla dás?

## KULTURÁRBBI SIRDIN, GÁHTTEN JA GEAVAHEAPMI

### Gažaldagat, mat láidejit ságastallamii:

- ❖ Mo sáhttit ovddežis nannet kulturárbbi mearkkašumi áddejumi lasiheamis mannanáiggis, dán beaivvis ja boahttevuodas?
- ❖ Mo sáhtašeimmet nannet kulturárbbi rolla skuvlejumis ja bajásgeassimis?
- ❖ Mo kulturárbi sáhttá veahkehit dialogas sierra sohkaolvvaid, kultuvrralaš joavkkuid ja máilmmioainnuid gaskkas?
- ❖ Mo kulturárbeservošiid rolla sáhtašii nannet kulturárbbi gáhttemis?
- ❖ Mo oažžut nuoraid nannoseappot mielde kulturárbearuheapmái ja meroštallamii?
- ❖ Mo digitálalisašuvdna nuppástuhttá kulturárbbi ja makkáraš vejolašvuodaid dat buktá bargoneavvun?
- ❖ Mo sáhttit suvdilit nannet kulturárbbi rolla ealáhusdoaimmas ja mátkkealáhusas?
- ❖ Mo sáhttit suvdilit atnit ávkin juo lean ávnnaslaš ja ávnnaskehtes oaiveoami bajásdoallamis, divvumis, gáhttemis ja ovddideamis?
- ❖ Mo ráhkadit kulturárbbis boahttevuoda árbbi?

### Vástidehket Webropolis čuovvovaš gažaldagaide:

1. Mii dás lea midjiide dehálaš?
2. Makkáraš dát galggašii leat olggosoidnit logi jagi geažes?
3. Maid ja gean galggašii dahkat, vai beasašeimmet dása?
4. Mii lea min iežamet rolla dás?

## BURESVEADJIN JA KULTUVRRALAŠ MÁŅGGALÁGÁNVUOHTA

Gažaldagat, mat láidejit ságastallamii:

- ❖ Mo sáhttit dovddastit ja doarjut earálágan kulturárbeservošiid?
- ❖ Mii lea giela mearkkašupmi identitehttii ja kulturábái?
- ❖ Mo oaččošeimmet máŅggaid earálágan kultuvrralaš joavkkuid oassálastit kulturárbbi earuheapmái ja aktiivvalaš gáhttemii?
- ❖ Makkáraš rolla kulturárbbis sáhtta leat buresveadjima lasiheamis?
- ❖ Mo kulturárbbi vehkiin sáhttit nannet searvvušlašvuođa?
- ❖ Mo kultuvrralaš ja sosiálalaš suvdilisvuođa sáhtta nannet kulturárbbi vehkiin?

Vástidehket Webropolis čuovvovaš gažaldagaide:

1. Mii dás lea midjiide dehálaš?
2. Makkáraš dát galggašii leat olggosoidnit logi jagi geažes?
3. Maid ja gean galggašii dahkat, vai beasašeimmet dása?
4. Mii lea min iežamet rolla dás?

# DUTKOJUUVON, LUOHTHAHTTI JA SERVODAGA DÁFUS MEARKKAŠAHTTI DIEHTU

Gažaldagat, mat láidejit ságastallamii:

- ❖ Mo dahkat vejolažžan kulturábái laktáseaddji rabas servodatdiehtaga?
- ❖ Mo oažžut dutkojuvvon ja vásáhusa bokte čoggon vuodđodási dieđu buoremusat deaividit ja atnui?
- ❖ Mo nannet buohkaid vejolašvuoda beassat kulturábemateriálaid gurrii?
- ❖ Mii lea muiorganisašuvnnaid buvttadan dieđu rolla oassin guovlluid ja surggiid ovdáneamis?
- ❖ Mii lea muiorganisašuvnnaid rolla luohtehahtti dieđu buvttadeaddjin sihke demokratiijai ja stádis servodatovdáneami doarjun?
- ❖ Mo ovddidit servodaga dáfus relevántta kulturábbedieđu hápmašuvvama?
- ❖ Mo ovddidit sektorrájaid rasttildieđji dutkamuša, dieđu buvttadeami ja juhkkjuvvon buriid láhttenvugiid hápmašuvvama?

Vástidehket Webropolis čuovvovaš gažaldagaide:

1. Mii dás lea midjiide dehálaš?
2. Makkáraš dát galggašii leat olggosoidnit logi jagi geažes?
3. Maid ja gean galggašii dahkat, vai beasašeimmet dása?
4. Mii lea min iežamet rolla dás?

## LASSEDIEÐUT

Ovdal bargobáji lea buorre oahpásmuvvat oanehis ovdanbuktimii kulturárbe­strategiijabarggus  
PowerPoint čájáhusa hámis:

[Duogášdieđut kulturárbe­strategiijas ráhkanettiin bargobá­dái oahpahus- ja kulturministeriija \(minedu.fi\)](https://www.minedu.fi)

Lassin sáhttibehtet oahpásmuvvat kulturárbe­strategiija duogáščielggadussii, gos gávdnabehtet olu ávdnasiid kulturárbbis sagastallamii (Suomagillii):

[Kulturárbbiit suvdilis boah­te­vuoda čoa­vddan: Duogáščielggadus kulturárbe­strategiija gárvvisteami doarjjan – oahpahus ja kulturministeriija \(minedu.fi\)](https://www.minedu.fi)

Kulturárbe­strategiija neahttasiiddut (Suomagillii):

[Kulturárbe­strategiija – oahpahus- ja kulturministeriija \(minedu.fi\)](https://www.minedu.fi)

Kulturárbe­strategiija fidnoruvttos:

[Kulturárbe­strategiija fidnoruvttos - oahpahus ja kulturministeriija \(minedu.fi\)](https://www.minedu.fi)

## OKTAVUOÐADIEÐUT

❖ Kulturáššiidráđđeolmmoš **Mirva Mattila**

mirva.mattila@minedu.fi 0295 330 269

❖ Áššedovdi **Riikka Mäkinen**

riikka.makinen@minedu.fi 0295 330 040

❖ Allaskuvlahárjehalli **Iina Pajuvuo**

iina.pajuvuo@minedu.fi 0295 330 447